

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA--

Izhaja vsak
: petek. :

Uredništvo in
upravnštvo v
Kopitarjevih
ulicah št. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 3.—
pololetna . . . „ 1.50
četrtna . . . „ 0.75
Posam. šte. „ 0.10

Štev. 4. V LJUBLJANI, dné 23. decembra 1908. Leto IV.

Sveti čas.

Ob luni bereš? Ne. Pogledj!
Svetloba ni nocoj prirodna.
Kako se hrib pred mestom sveti
od tal do néba modrih mej!
Kaj to pomenja, tajna, noč usodna?
Kdo čudno luč nocoj nad hribom neti?

Stoji ob oknu Rabi nem,
posluh mu sladka pesem čara:
»Bogú v višavah čast in dika,
na zemlji blagi mir ljudem!«
Jasni se čelo mu — to ni prevara.
Cvetica klije, vstaja luč velika . . .

(A. Medved: Sveta Noč.)

Kdo bi se ob bližajoči Sveti noči ne spomnil najsvetejšega časa, ki s tajinstveno mehko-
bo ogreje naša srca, kadar se spomnimo Go-
spodovega rojstva?

Prav posebno pa je Božič ljub našemu
slovenskemu delavnemu ljudstvu. Prav nič ni
res, kar nekoliko iz omejenosti, napol pa iz zlo-
be tulijo socialni demokrati, da nam naša vera
v krščanstvo s tem, da naše poglede obrača
od zemlje stran proti nebesom, jemlje veselje
do dela in sreče na zemlji in nam krati vsako
vživanje pozemskih dobrin. Ne! Ravno tisti,
na kojega blaženo rojstvo se v Božiču spomi-
njamo, je s tem, da je voljno prišel iz višav
pretrpeti na zemlji vse človeško gorje pa tudi
vživati blaženost in lepoto, ki sije iz narave,

iz nedolžnih lic otroških, iz krepostnega živ-
ljenja mož in žena, je s tem pokazal, kolike
vrednosti in cene je človeško življenje na zem-
lji in kako plemenito je človeško delo.

On je bil sam delavec. Njegova mati je v
pošteni skromnosti gospodinjila, njegov zemelj-
ski oče pa svoje roke posvetil v rokodelskem
delu. Gospod sam pa je cele dneve pridigoval,
ljudi učil, žalostne tolažil, bolnike zdravil, be-
težne obiskoval, svoje učence podučeval, nato
še cele noči premolil, drugo jutro pa se zgodaj
odpravil v druge kraje od vasi do vasi, od hiše
do hiše, nikoli brez dela, nikoli brez odmora.

Naš Gospod, ustanovitelj vere, je bil tisti,
ki je delo posvetil. On je učil, da je vsak člo-
vek otrok Božji in da duša najskromnejšega
človeka odvaša bogastvo in sijaj celega sveta.
Ne posvetne imovine in dobrine, temveč dušna
dobrota, pridobljena z marljivim delom, stori
človeka. In vsako delo, naj bo še tako skromno,
je plemenito.

Šele po tem nauku je sužnji človek spoznal,
da ga nihče nima pravice zaslužnjevati, tlačiti
in njegovih človeških pravic ter dostojanstva
oropati. Šele od tega časa zamoremo govoriti
o zavednosti, ker se je le šele zdaj začel revni
človek zavedati, da je z bogatim po rodu ena-
kovreden.

Zato tudi sveti božični čas v duši krščan-
skega delavskega ljudstva buji ljube in lepe
spomine. Naj bi ga pa tudi prešinjal up, da ga
čaka lepša in svetlejša bodočnost. Te pa ne bo,
ako ne bo ljudstvo tudi samo gradilo si svojo
srečo, tudi samo si ustvarjalo svoj blagor. Tre-
ba je predvsem, da zdaj ob novem letu naši
naročniki razširjajo smisel za delavsko časopi-
sje ter zanj na vseh koncih in krajih agiti-
rajo. Potem bo šele naše delo kronano in po-
stavljeno na trdni temelj. Somišljeniki, praz-
nujte novo leto z delom, to je, pridobiti »Naši
Moči« novih prijateljev in naročnikov!

Delavska Omladina.

Tovarišem! Z novim letnikom je postala
»Naša Moč«, res tudi naša. Zato pa naj bo od
vsakega posameznika dolžnost, da jo podpira.
Podpira pa se jo ne samo z naročnino. Vsak ki
vanjo dopisuje ali jo razširja jo tudi obenem

podpira. Zato Vam priporočam, da z vnemo in
pogumom dopisujete v »Našo Moč«. Pa ne sa-
mo to! Skrbite tudi, da jo dobe Vaši tovariši v
roke. Ko jo celo prečitete, oddajte jo naprej
svojim tovarišem, da spoznajo, da res dobro
mislimo. Ključem Vam: »Naša Moč« naj gre iz
roke v roko! Naprej!

»Arbeiterjugend«, glasilo krščansko - soc.
mladine se dobiva v »S. K. S. Z.« Ker ima svo-
je vrste namenjene le za mladino, zato pripo-
ročamo mladeničem, da ga pridno čitajo. »S.
K. S. Z.« je odprta vsak dan od 6. do pol 9. ure
zvečer. Ob nedeljah in praznikih pa od pol 12.
do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer.
Na razpolago je več časopisov.

Razširjajte »Našo Moč«! Ko jo prečitete,
dajte jo dalje. Naj ne bo vajenca, ki bi ne čital
»Naše Moči«!

Vsaka Vaaš želja ali pritožba naj pride v
Vaše glasilo »Našo Moč«. Pišite samo na eno
stran.

Mladeničem — somišljenikom! Staro leto
se nagiba h koncu. Mnogo dobrega se je storilo
v tem letu. Državnemu zboru se je predložila
postava o ljudskem zavarovanju in naš deželni
zbor je dobil celo vrsto mož, ki bodo delovali
za blagor slovenskega ljudstva. Še več dobrega
se pa mora storiti v novem letu. Naša prva dol-
žnost bodi, da se v Ljubljani ustanovi krepka
krščansko soc. organizacija, ob kateri si bode
zastoj brusila soc. demokracija svoj nemčur-
ski in brezverski jezik. Postaviti moramo mi
mladi trden jez rdečemu — socialistovskemu
morju, da ne bo zaneslo narodne brezbriznosti
med tako zatirani narod slovenski. Hitimo na
delo že sedaj. Skrbimo, da se slovenska delav-
ska mladina ne ponemči potom soc. demokra-
cije, ampak da ostane zvesta veri in narodu
svojih očetov! Na delo!

Za preosnovno obrtno - nadaljevalnih šol
so imeli dunajski krščansko socialni vajenci več
shodov. Na vse shode so prišli razbijati »prijat-
elji delavske mladine« socialisti. Toda vsi shod-
i so se kljub temu dobro obnesli. Na shodih
se je razpravljalo o preuredbi nadaljevalnih šol.
O tej preosnovi bomo še obširno poročali.
Pribijemo le to: Isti soc. demokrati, ki se tako
hvalijo, da so »prijatelji vajencev«, so na shod-
ih razbijali, ter tako vso stvar in delo krščan-

Svilena obleka.

Črtica iz modernega življenja.

»Kam pa je šel zdravnik po stopnjicah?«
vprašala je svojo hišino mogočna gospa Skar-
larjeva, soproga bogatega meščana, ko je pri-
šla ravno od obiska domov.

»K Brodnikovim pod streho.«

»Da bi nam le ta plaža ne zanesla kake
nalezljive bolezni v hišo. Z berači je povsod
križ. — Kdo pa so ti Brodnikovi? Kakšnega
bolnika pa imajo?« poizveduje milostna gospa
Skalarjeva.

»Najstarejša hči je nevarno zbolela. Saj
je zdravnik že danes drugič pri njej. Pravijo,
da je nevarna pljučnica. — Hudo je to za Brod-
nikove, edino oče, ki je v tovarni, nekaj zasluži
in pa ta hčerka, ki je bila v največji modni ši-
varni kot dobro znana izvrstna šivilja, dasi še
le 16 let stara. Šest drugih otrok pa nobeden
nič ne zasluži. Milostna gospa, tako ste dobri,
gotovo bote tudi tem revežem kaj pomagali.«

»E, kaj, taki berači le vpijejo, pa ni vselej
tako hudo. Hranijo naj in po stanu naj žive, pa
bodo dovolj imeli.« modruje veleblagorodna
gospa.

Hišina je dobro poznala svojo gospoda-
rico. Bila je zelo visoka, košatila se je posebno
rada z dragoceno obleko v visokih krogih. Ve-
liko plemenitosti pa je izgubila že v moderni
družbi, vendar iskra sočutja je še ostala v nje-
nem srcu, to je še rešila od svojih delavnih,
poštenih meščanskih staršev.

»Milostna, pojdite sami pogledat. Gotovo
se prepričate o veliki potrebi.« nagovarja jo
hišina in tako milo gleda, da ji gospa ne more
odreči želje.

In zašumela je po stopnjicah svilena oble-
ka. To bi jo bili morali videti, to obleko, sama
svila, najdragocenejša, slikovito po najnovejši
modi napravljena. Vsestransko pozornost je z
njo vzbujala minoli teden med mestnimi dama-
mi, ko so bili na večeru pri grofu Rojanskem.
Komaj je vstopila v dvorano, obsule so jo da-
me, občudovala jo in klicale: Krasno, drago-
ceno, moderno, okusno! In smehljala se je go-

spa Skalarjeva, ko so se ti sladki spomini ob-
navljali v njeni duši.

Toda trda ji je šla, da je bilo to krilo pravo-
časno narejeno.

»Do četrta mora biti narejena!«

»Nemogoče!« je dejala voditeljica modne
šivarne. »preveč imamo dela, zato nam je žal,
da nikakor ne moremo ustreči. Lahko vam je
znano, kak pritisk od strani dam je zaradi
oblek za ta slavnostni večer!«

Toda gospa Skalarjeva se je zavedala, da
je dala tej šivarni toliko zaslužka, da je ne mo-
rejo prezreti.

»Če je stvar taka, seveda si moram poma-
gati drugam, ker obleko moram imeti za ta
dan. Toda pomagala si bom drugam — za
vselej!« Rekla je in se obrnila k vratom.

»Prosim, milostna, če je tako, tedaj pa
vam zagotovim: Vi dobite obleko do četrta,
tudi če delamo vse noči!«

In ponosna, da je njena obveljala, odšla je
gospa Skalarjeva iz šivarne.

(Konec prihodnjič.)

skih socialcev ovirali. Zato pa jim tudi mi pokazimo fige in recimo: »Adijo socialni demokrati! Mi smo raje krščanski socialci! Bojimo se, da nas ne bi vi od same »ljubezni« še požrli. Od vas se ne pustimo slepariti in komandirati! Mi smo svobodni!«

Ko »Našo Moč« prečitata, dajte jo dalje! S tem agitirate za dobro stvar!

Za Božič naj se agitira z vsemi silami za »Našo Moč« po vseh delavnicah. Pride naj iz najmanjše delavnice do največje. Delujmo brez strahu! Pomnimo, da delamo za dobro stvar.

Pogin slabemu časopisju! To bodi naše geslo. Zato pa razširjamo »Našo Moč«. »Naša Moč« naj gre iz roke v roko. Ko jo eden prečita, naj jo ne vrže proč, ampak odda naj jo svojim tovarišem!

Res žalostno je, če se premisli, koliko mora prestat vajenec od mojstra, še več pa od pomočnikov, zlasti soc. demokratov. Že zadnjič smo o tej stvari poročali splošno. Danes pa moramo pribiti žalosten slučaj, ki jasno kaže koliko pretrpi vajenec tekom 12 ur, ko je v delavnici. Stvar je pa taka: Srečal sem tovariša P. C. Po rokah je bil ves krvav. Tudi na obrazu so se še poznali udarci. Ko ga vprašam, kedo da ga tepel, mi odgovori: »Mojstrova žena, ker sem hotel najprej suha polena sesekati«. Kako pa do tega pride, da mora krojaški vajenec drva sekati? Ali so vajenci učenci, ali hlapci in deklet? Pa to še ni vse. Pripovedoval mi je, da je bil danes že parkrat tepen od pomočnikov. Eden izmed njih mu je vrgel celotno rjavo škarijo v nogo, da je bil fant ves krvav. Kedo bi bil odgovoren, če bi si zastrupil kri? Kedo bi poplačal mlado življenje, ki bi ugasnilo vsled surovosti soc. demokrataškega pomočnika. Morda Ante Kristan? Kaj še, saj je šel na oni svet »klerikalec«. Pa kaj tudi njemu mar kot soc. demokratu, kaj delajo njegovi »čedni sodrugi«. Da je le mošnjiček poln pa velja. Če se še dogodi tak slučaj, vso stvar brez usmiljenja naznamimo oblastem.

Mladina po tovarnah na Nemškem. Leta 1907 je delalo na Nemškem v 89.211 tovarnah 449.236 mladih delavcev pod 16 let. Med temi je bilo 13.054 otrok pod 14 let in sicer 7295 fantov in 5759 deklic. V primeri s prejšnjimi leti se je število pomnožilo za 24.735. Od teh števil jih odpade 1067 na moške in 1140 na ženske. Zvišalo se je pa tudi število tovarn za 5250. Kakor se vidi, število delavske mladine grozno hitro raste.

Rudar.

Narodno napredni delavski osrečevalci.

Idrija, 20. dec. 1908.

Zadnje čase sem smo večkrat čitali, da vabijo delavce v neko narodno delavsko organizacijo ljudje, ki pripadajo po svojem prepričanju narodno napredni stranki. Mi nikomur ne odrekamo pravice, da razširja in da dela za svoje prepričanje. Vsekakor pa mora biti delavstvo nasproti naporom in poizkusom za vstop v narodno delavsko organizacijo skrajno previdno. Veliko ljubezen narodno naprednih manjših prvakov nasproti delavstvu nam kaže sledeč slučaj, ki se je obravnaval včeraj pred ljubljanskim deželnim sodiščem.

Tožen je bil namreč rudar Gregor Balant hudodelstva. Če bi bila obveljala obtožba, bil bi mož kaznovan z zaporom od enega do pet let. Balant je čuvaj. Dne 27. septembra je vrgel naš občinski tajnik, velik delavski prijatelj in osrečevalec ter pristaš narodno napredne stranke znani Julče Novak nekaj peska v napis »Glück auf« na rudarski hiši, češ da se prepriča, jeli je napis zastražen ali ne in menda tudi za to, da se iz delavca, ki tam straži, norca dela. Balant, ki je tam stražil, je bil v velikem strahu. Prejšnje dni bi bila namreč malone odslovljena dva delavca, ker nista prepričala, ko je bil zamazan s črnilom napis »Glück auf«. Balant je na to, da preplaši izzivače, spustil kamen na streho, ki se je zatrklal med nogo neke Miklavčičeve in njenega sina. Seveda, bilo je že pozno ponoči, ko se je Julče delal norce iz delavca. Z njim je bil tudi gospod notarski kandidat Tauzes, ki je bil pri razpravi pred ljubljanskim sodiščem zaslišan kot priča, tako zmehšan, da se je zapletel v prav znatna protislovja, ko ga je izpraševal Balantov zagovornik. Je pa tudi res čudno, kar je pripovedoval Tauzes, ki mora imeti mačje oči, da razloči, ali je Balant kamen izpustil ali vrgel, ko sta stali svetilki ena 49 in pol druga pa 28 metrov proč od napisa.

Jako zanimivo je izpovedal tudi profesor dr. Mencej, ki je pobral kamen, ko se je zatrkljal po cesti, a se mu je zdel pri sodnji pokazani kamen lažji. Kam je prišel tisti kamen, ki

ga je pobral Mencej, bo najbrže znal pojasniti pravi načelnik idrijske sodnije Bebler.

Lapajne in Tauzes sta iz tistega kamenčka, ki ga je izpustil Balant, napravila v veliki ljubezni do delavstva, strašno stvar. Notarski kandidat Tavzes je vstopil v policijsko službo in je napravil proti Balantu krvavo ovadbo. Za akademičnega izobraženca je pač res častno, da vrši posel policajja. Kdo ve, če ni nekemu Tavzes zašepetal, da pošlje za svojo ovadbo račun. Nista li v Idriji dva policajja za take stvari. Notarskemu kandidatu res ne pristojata, da ovaja delavce, kakor tudi ni prav in ni, da po delavskih davkih plačani občinski tajnik Julče Novak delavce izziva, meče pesek v delavčevo varstvo izročen napis in ima potem še drzno čelo dovolj, da se s takim dejanjem, ki popolnoma nasprotuje postavi in je kaznivo, še baha. Julče Novak je kriv vsega strahu, ki ga je preстал, ko so mu naprtli zaradi tistega kamenčka liberalni delavski izzivači tožbo zaradi hudodelstva na vrat. Pač vzoren občinski tajnik, ki meče ponoči pesek in kali nočni mir. Enaka mera za vse. Pričakujemo, da stori državna oblast glede na Julčeta Novaka svojo dolžnost. Če so tožili rudarja, naj tožijo tudi Julčeta. Seveda, gerenta še ni bilo v Idriji, ko je Julče izzival delavca.

Za tisti kamenček, ki ga je izpustil Balant, da preplaši »barabe« kakor je mislil, ker se mu ni niti sanjalo, da razgraja občinski uradnik, je toraj notarski kandidat Tavzes ovadil rudarja, zastopnik državne oblasti Lapajne Dragotin je pa rekel, da je to tako grozna reč, da spravi Balanta na leta v ječo. Poslal je zato krvavo ovadbo ljubljanskemu deželnemu sodišču. Dragotin Lapajne je univerzalni ženi, to priznavamo. Saj se je učil juristarije, medicine, filozofije, menda je bil lajtnant v rezervi, idrijski župan je že tudi bil, kakor tudi profesor na realki, čipkar je tudi, pa že dijaški penzionat ima. Kako naj tak ženi razločuje med prestopkom in hudodelstvom?

Ljubljanski sodniki seveda znajo bolj postaviti, kakor ženialni vseznal idrijski Korlček. Zato so pa tudi prisodili Balantu zgolj deset kron globe.

Tako se je končalo Julčetovo otročje izzivanje delavca. Vemo, kaj je Julče nameraval. Hotel je neposredno otročji idrijski tajnik, ki meče kakor otroci pesek, zadeti vzornega gospoda Penka, a se je otročji Julče vrezal.

Kdo pa povrne Balantu prestani strah? Mož bi bil izgubil pravico do vse pokojnine, ko bi bilo obveljalo, kar je zahteval Lapajne.

Tavzesu se sicer ne čudimo, da je napravil policijsko ovadbo proti delavcu. Saj je znano kako nas delavce zaničuje. Nismo še pozabili, ko je rekel pred leti pri Črnem Orlu: »Vi idrijski delavci, umazani, niste vredni, da bi vam dr. Majaron razvil svoj program.

Tale resnična povest nam kaže narodno napredne delavske osrečevalce v svetli luči.

× × ×

Socialni zavarovalni tečaj v Idriji.

Idrija, 20. dec. 1908.

Včeraj zvečer ob deveti uri se je pričel pri nas zavarovalni socialni tečaj, ki smo ga delavci nestrpnostno pričakovali in se na njem res veliko naučili. V soboto je trajalo predavanje malone do polnoči. Tečajev voditelj je obrazložil zgodovino delavskega zavarovanja, kakor tudi pojasnil temeljna določila zavarovalne znanosti in kratko obrazložil l. 1904 izdani Körberjev načrt.

Danes smo pričeli zborovati ob deveti uri jutraj. Predavatelj je obravnaval do tričetrt na 12 posamezna določila zakonskega načrta postave o soc. zavarovanju. Popoldne se je pričela razprava, ki je dokazala, da je delavstvo pazljivo sledilo tečaju. Udeležili so se razprave ponovno Oswald, Ivan Kavčič, Jakob Kavčič, Logar, Pivk. Sklenilo se je, da bo »Strokovna zveza« z ozirom na sklepe tečaja stavila delavske zahteve glede na nameravano socialno postavo.

× × ×

Berge - Borbeck na Pruskem.

Slovenski rudar nam piše:

Kar se tiče sedaj Prusije je stvar res žalostna. Kar zadeva tukajšnje rudnike se dela večinoma samo 4 ali 5 dni v tednu v rovih ali po tovarnah, posebno mesec november, ki bi moral imeti najobilnejši zaslužek zaradi božičnice je bil prav žalosten. Prišlo je na moža komaj 18 največ 20 šihov. Zaslužil je toraj šest mark za ših, tedaj ima 112 do 120 mark, od tega gre v bolniško blagajno 2 M 60 pf. pokojninska blagajna 4 M 50 pf. do 5 M. (Reichs-Invalidenversicherung) 75 pf. jamska svečava

1 M 80 pf do 2 M. 1 M premog, zraven pa še glavni davek katerega moramo sedaj prav visoko plačevati. Delavec kot »kopač« 7 M na mesec, tako računimo vse skupaj s stanovanjem tri sobe stanejo 16 M, mora torej delavec 36 M plačati, tako da ostane družinskemu očetu celih 84 M. Kar zadeva hrano je veliko dražja kot je bila pred 12 leti, meso in vse drugo. Tako je sedaj tu jako slabo in hudo živeti, veliko jih je, ki bi se radi podali nazaj v domovino, a jim gnotne razmere branijo in otroci, ako jih ima mnogo. Glavni vzrok je pa ta, da nas slavna nemška državna oblast zatira in nikakor ne uvaža prošelj Avstrijcev v Prusiji. Prišel je n. pr. neki mladenič v Prusijo v starosti 20. let, plačeval je pri rudninskem sindikatu Essen — glavna blagajna v Berlinu — poleg penzijskega prispevka tudi invalidni prispevek skozi 17 let, na leto okoli 60 M, plačal je torej okoli 1000 M; podal se je na to v svojo domovino, podpore ni dobil nobene, pustil je svoje najboljšje moči na tuji zemlji ravno tako 1000 M, istotako so plačevali drugi po 10 do 15 let in nimajo nič od tega. Zakaj rabi rudniška blagajna v Berlinu 86 milijonov mark? Sedaj po pravici rečem, zakaj se ubijamo po svetu, ko imamo doma boljšega kruha. Veliko jih je, ki se ponesrečijo v jamah, ti reveži dobivajo nekako nezgodno podporo, če se ga šteje med hudo ponesrečene, potem dobi toliko, da si ne more kupiti niti koščka mesa, če le kolčkej okreva, mora na delo, in če delati ne more, mu je pot prosta — tja od koder je prišel. Če gre delat kot ponesrečen dobi 3 M. Pomagal sem po svoji moči že večim ter prosil na merodajnem mestu pomoči toda reklo se mi je kratko: je težko, ker je »Ausländer«. Večini sem pomagal potom generalnega konzulata v Kolinu v domovino. Avstrijskih delavcev nas je 36 tisoč, samo v industrijskem okraju Rheinland (Westfalen) je Slovanov 13 tisoč.

Pri požaru v Radbodu, dne 12. na 12. novembra so se vžgali v tamošnjem rudniku jamski plini (Schlagweter), ali pa se je vnelo od razstreljenih min. V jamah je storilo grozno smrt 368 mož, od teh se nahaja do danes še 302 moža notri. Izpustili so vodo v dotične jame, da omeje požar, tako zna trpeti še pol leta, da se privedejo ostale žrtve na dan. Od teh je bilo 86 inozemcev, drugi so domačini, ponesrečenci zapuščajo 234 udov s 536 sirotami.

Če pogledamo to žalostno sliko, se mora ob teh velikanskih številkah v tujini padlih žrtev, človeku milo storiti, ko imamo vendar doma rodovitna polja, može, ki z vsemi svojimi silami in močmi delujejo za gospodarski napredek našega kmeta in delavca. In vendar se nam odtujujejo zdrave in krepke moči, ki bi lahko tvorile močne stebre gospodarskega in kulturnega napredka v domovini. Tuji židovski kapitalizem tako izsesava iz naših mož in mladeničev mozeg, bogatinov krasne palače so priče žaljavih rok našega naroda, katerega velikanstvo število mu s svojo mlado močjo iste zida. Ne tožiš zastoj domovina po hčerah in sinovih; žalostna, a vendar ljubko jih sprejemaš zopet v svoje naročje, ko prihajajo posamezni in v gručah, izčrpani do zadnje moči, nazaj k tebi s prošnjo: »Obnemogel sem v tujini — domovina, ne zavrzi me!«

Slovenski rudar.

Trbovlje. Naše strokovno društvo rudarjev je imelo pretečeno nedeljo svoje mesečno zborovanje. Na zborovanju so govorili: predsednik Brunek, paznik Zupan ml. in kaplan Jamšek. Posebno se je zbranim rudarjem na srce polagalo to, da neustrašeno delajo za društvo, ter agitirajo za nove člane. Da naj radi bero svoj list »Našo Moč«, in ga med tovariši razširjajo. Predsednik Brunek je razveselil svoje tovariše z veselo novico, da se prihodnje leto zagotovo zida »Društveni dom«. Krasen svet ob cesti za omenjeni dom je že kupljen. — Po zborovanju vršila se je odborova seja. Med drugimi važnimi točkami je bila tudi razdelitev podpore. Tovariš B. je bil dvanaest dni bolan. Odbor mu je za to spoznal 9 K 60 h podpore.; namreč 80 h na dan. Tovariš B. pa ni vzel omenjenega zneska, marveč je pustil denar v blagajni, da se mu vračuna 5 K za mesečnino, 4 K 60 h pa podari društvu. Za njegovo res blago delo izreka mu odbor najprišrčnejšo zahvalo ter želi, da najde on več posnemovalcev. — Tovariši, le pogumno naprej po tej poti in boljša bodočnost nam je zagotovljena!

Rudar.

Trbovlje. Vsenemški inženier Werner ima še vedno svojo navado, da nas delavce nekako sovraži, kateri nemško ne znamo, pri njem je vsakteri »gesindel« in »faulpelc«, kateri ne zna nemško govoriti. Pred nekaj dnevi je nekaj delavcev kar brez vzrokov odsloviti hotel, vendar se mu delavci v to pogodbo niso udali,

ki jim potem mogel delo dati. Obžalujemo gospoda ravnatelja, da nima toliko odprtih oči, da bi nepravilnosti taga gospoda opazil. Seve, ako bi bil Slovenec, gotovo bi mogel že iti s trebuhom za kruhom. Tako je pač vse dobro. Razvidlo se bo enkrat, ampak ta čas bo že ogromna škoda. Opomniti tudi moramo, da rudniška uprava zaradi pitne vode zelo slabo skrbi, ker večkrat nam jo zmanjka in približno 400 ljudi si mora iz navadnih mlak vodo donášati, kar se mora človeku gabit. Napravili so nam sicer vodovod iz Save, pa vendar ni za rabo; ako se hišniku zavoljo vode naznani, se lepo odreže: »Jaz ne morem pomagati, pa vino pijte, saj ga je dosti.« Radovedni smo, ali nima tudi okrajno glavarstvo kaj govoriti. Ako ne bo kmalu pomagano, bomo primorani na drugem mestu objaviti.

Trbovlje. Krščanska delavska organizacija pri nas prav dobro napreduje, akoravno laži »Naprej« pravi, da nas je komaj ena peščica. Število članov pa vedno raste, kakor je znano. Tudi naša »Kmetiška in delavska posojilnica« prav zadovoljno deluje, kajti v tem kratkem času zadobila je toliko zaupanja, da bi si nihče misliti ne mogel. Saj tudi lahko, ko pri nas ne iščemo nobene velike dobičkarije, kajti hranilne vloge obrestujemo po štiri in pol odstotka, kar to malokatera hranilnica zamore. Tudi posojila so pri nas tako nizka, kakor pri nobeni tako, akoravno se naši nasprotniki vedno norčujejo, da so zadosti klerikalni, saj pri njih imajo gospod župnik in kaplan vložen denar, mi pa na ves glas tu povemo, da tiste posojilnice niso klerikalne, še manj krščansko-socialne, ki se podpirajo liberalni listi »Narodni List« in »Domovina«. Taki možje, oziroma gospodje, naj bodo krščanski, ki v žepih nosijo omenjena lista, katera zabavljata na duhovnike in krščanstvo? Lahko noč!

Papirno delavstvo.

Vevče. Dovolite gospod urednik, da Vam pišem par vrst. Ker vam danes prvič pišem, Vam moram tudi pojasniti, kedo da sem. Bil sem med liberalci, ko sem pa uvidel da ta stranka očividno propada, od dne do dne bolj hira, sem se obrnil k soc. demokratom od katerih sem izvedel, kako skrbi za delavce, da je to edina stranka katera kaj stori za bližnjega. Ko so napravili stavko, bil sem vesel, uvidevši kako so vsi edini. Ko se je šlo za to da na Sorškem polju delavci propadejo sem si mislil, da je organizacija slaba, zato pojde vse po vodi. Ko se pa prične stavka v Vevčih in to na korist svojim tovarišem na Sorškem polju sem jih začel natančneje opazovati, čeprav nisem imel pojma kaj porečejo moji tovariši soc. demokrati. Opazil sem, da se moji tovariši čisto zase skupaj zbirajo v gostilni »pod smreko« in med njimi neki uradnik. Stvar se mi je sumljiva zdela, a vendar nisem pričakoval, da se bo ta sestanek s tem uradnikom tako končal, da so pretrgali stavko in eden za drugim šli zopet v tovarno na delo. Delali so hkrati vsi soc. demokrati jaz pa sem še nadalje opazoval vso stvar. Ko sem bil v Ljubljani, se snidem z nekim znancem, ki je tudi soc. demokrat in je med drugim prišel tudi pogovor na stavke. Rekel mi je, da se čudi da ljudje toliko časa morajo vzdržati stavko, da so tudi tukaj napravili stavko, a trajalo je komaj 14 dni so hoteli vže vsi iti delat. Rekel sem mu, da tudi že pri nas ker jih je naših nazorov delajo. Ko so se začela pogajanja, ki so bila slična porotnim obravnavam ki jih sme vsak poslušati, šel sem tudi jaz tja, a verujte mi da sem kar ostrmel ko sem videl kako mu gre trdo zastopniku Turku. Sedanji ravnatelj Tittel je bil res pravi veččak ali vsa čast odboru ki je tako odločno nastopal zares občudovanja vredno. Še bolj sem bil presenečen, ko drugi dan zvem da je direkcija ponudila 12 tisoč podpore za stavko, kar je pa odbor odklonil. To se mi je tako dopadlo, da sem tudi jaz pristopil uvidevši, kako so dobro organizirani a drugod sama sleparija. Le strokovna organizacija taka kot je ta, je delavska. Prišel sem čitati »Našo Moč« in danes Vam pošiljam prvi dopis. Dosedaj me je bilo sram, ker sem bil tak nasprotnik, a v kratkem se vpišem tudi jaz v strokovno društvo.

Z lastnimi močmi.

Delavstvo v Medvodah in Goričanah pozor!

V nedeljo dne 27. dec. se vrši v »Društvenem domu« soc. zavarovalni tečaj. Prične se ob osmi uri zjutraj in traja do 12. ure opoldne, popoldne pa od ene ure naprej. Čas je važen, gre se, da dobi delavstvo starostno zavarovanje.

Pričakujemo zato, da se tečaja v obilnem številu udeležite.

Vpisavalo se bode tudi v društvo.

Prometna zveza.

Sad socialnodemokratske organizacije. Dne 14. t. m. so se vršile deželnozborske volitve. Za ljubljansko okolico je bil kandidat S. L. S. kmet Miha Dimnik, socialnodemokratski kandidat je bil pa večni kandidat Jožef Petrič. Socialni demokratje so na Vič-Glincah zelo zelo agitirali za Petriča in cele noči in dneve brusili zanj pete. Pa vse ni nič pomagalo. Glasovi socialnih demokratov se vedno bolj krčijo in gotovo pride kmalu čas, ko bodo socialni demokratje na Vič-Glincah zmrznili o sv. Jakobu, če bo takrat kakšna volitev. Seveda jih ta žalostna resnica močno skrbi in jih napravlja sirove in popolnoma divje. To se je letos prav jasno pokazalo. Svetlin, zvest pristaš S. L. S. in »Prometne zveze« se je podal z glasovnico na volišče, da pomaga kandidatu S. L. S. do sijajnejše zmage. Ko pa je šel od volitve, vstopil je v Birlovo prodajalno. Pa glej ga spaka. Socialnodemokratski viški voditelji so bili že v prodajalni, ko je vstopil Svetlin vanjo. Zdaj ga pa imamo! Dajmo ga, naj se ohladi naša jeza nad njim. In res, prav viteško in pogumno so ga obdelavali z besedami, ki so našim bralcem že itak dobro znane. Toda najbolj korajžen je bil Kucler, kurjač južne železnice. Videč, da je en sam »klerikalec« v prodajalni, socialnih demokratov pa mnogo, je planil nad Svetlina, ga zagrabil za čeljusti, dasiravno je bil Svetlin popolnoma miren in tih, in ga hotel mikastiti. Ali Svetlin, dasiravno ponesrečen uslužbenec južne železnice, je krepko dvignil svojo debelo palico, na katero se navadno opira, in Kuclerja je zlezla vsa demokratska korajža v hlače. Vidite, železničarji, taka - le je socialnodemokratska izobrazba: napadajo mirne ljudi ne z besedami, hočejo jih še celo pretepavati. Seveda nimajo korajže, da bi jih tudi sami kaj držali. Zato pa proč od rdeče organizacije, kjer je doma podivjanost in surovost, proč od ljudskih sleparjev, ki za uboge delavske žulje žro in si polnijo svoje nikdar polne žepe.

C. kr. socialni demokratje. Socialni demokratje vedno trdijo, da so v boju proti vladi. Da temu ni tako, vemo vsi, ki zadnji čas beremo časopise, da so socialni demokratje tisti, ki najbolj podpirajo vladu, kadar se gre za to, da delavstvo, oziroma ljudstvo, ničesar ne dobi. Ali najlepše dokazuje to, da je socialnodemokratskim poslancem prešla vladna misel že popolnoma v meso in kri in jim zmešala pamet, da se čutijo že popolnoma c. kr., sledeča resnična dogodka, ki jo povzamemo iz nemškega časopisa »Freie Worte«. Državni poslanec mesta Ustje, Anton Schrammel, ki je pristen socialni demokrat, je poslal neki osebi, ki v Ustju igra v javnem življenju veliko vlogo, neko poštno pošiljatev. V rubriko pa, kjer je napisati naslov odpošiljatelja, je napisal ta velik socialni demokrat pred Bogom in ljudmi sledeče značilne besede: Anton Schrammel, c. kr. poslanec, Dunaj, 7. okraj, Kaiserstrasse 1. — Ne vemo sicer, ali je rdeči poslanec Schrammel toliko omejen, da ne ve tega, da so poslanci prosto iz ljudstva izvoljeni možje, ne pa državni uslužbenci, ali pa ima svoje volivce za tako omejene in si hoče z besedami c. kr. pridobiti ugleda in respekta pred svojimi volivci. Najbrže pa bo to, kar smo rekli v začetku notice, da jim je podpiranje vlade prišlo že v meso in kri. Naj bo kar hoče, eno pa je gotovo: za poslanca revolucionarne stranke je prednica c. kr. zelo značilna. Kaj ni res, ljubi rdečkarji?

Tako in nič drugače ni z izboljšanjem. Socialni demokratje so veliki mojstri v agitaciji, ker toliko lažejo, da niti sami sebi ne verjamejo. Socialni demokratje stoje vedno še na stališču, da so priprosti delavci in železničarji še popolnoma zatelebani in morajo vse verjeti, kar jim prerokuje kak židovski podrepnik. Dobro pa tudi vedo, da mora popolnoma propasti njihova organizacija, ako bi železničarji izvedeli, kaj vse počenjajo rdeči voditelji in kako se ravna z njihovimi trdo prisluženimi groši. Zato pa, da bodo lahko in brez skrbi živeli in uganjali svoje neumnosti različni železničarski voditelji a la Tomschik in Ellenbogen, je treba lagati kolikor se da in zabavljati zoper vse, kar jim ne sledi slepo in gluho čez drn in strn. V državnem zboru nasprotujejo in zavlačujejo vladno predlogo o delavskem starostnem zavarovanju, toda ljudem je treba povedati, da jo zavlačujejo krščanski socialci. In zadnja »Eisenbahner Zeitung« je polna števil, koliko so dobili izboljšanja železničarji s 1. oktobrom. Železničarjem ta rdeča cunja vse mogoče stvari

laže in obljublja, katerih seveda železničarji še dobili niso. Seveda, ko bodo železničarji videli, da ni res tako, bodo pa rekli, ja, mi smo zahtevali in dobili, ali preko nas ste ogoljufani in ne dobite. Mi se bomo za vas potegnili, ali krščanski socialci, Gostinčar in Krek, bosta pa rekla drugače in železničarji ne boste nič dobili. Res pa je to-le: Socialni demokratje so glasovali letos proti izboljšanju železničarjem, res je pa tudi, da sta za izboljšanje železničarjem v znesku 8,300.000 K glasovala Gostinčar in Krek, in vsi »klerikalni« poslanci. Tu se pač jasno vidi, kakšni so rdečkarški voditelji. Polna usta imajo lepih besed, polne žepe laži in polne malhe prigoljufanih delavskih krajarjev. Da bi pa resno delali za izboljšanje železničarjev, to jim niti na misel ne pride, ker ako bodo železničarji količkaj zadovoljni s svojim stanjem, bodo pokazali hrbet rdečim brezdelnežem in konec bo obljubljenih dežele, po kateri se cedi med in mleko, pa samo za socialnodemokratske voditelje, za delavce je pa sama puščava.

Socialno zavarovanje.

Stara pesem.

(Konec.)

Tudi nam predloga povsem ne ugaja: 1. ni natančno določeno, kdaj je opravičen samo stojni zavarovanec sprejemati rento; 2. je starost 65 let previsoko postavljena, ker toliko starost doživi le malo ljudi. Res je, da delavec dobi pred to dobo rento, in sicer kakor obnemore, in če je tudi star le 30 let, vendar se zdi določena starost 65 let previsoka; 3. kaj pa bo de z onimi ljudmi, ki so sedaj že presegali starost 65 let. Ti sploh ne dobe nobenega mesta v zavarovalnici. Ne ugaja nam povsem določba o bolnišnici. Sicer je v enem oziru prav, toda bi se morala potem tudi urediti vplačila. Tudi marsikaj drugega nam ne ugaja. Toda to še ni vzrok, da bi se morala postava odkloniti, ker bi se to reklo ljudstvo goljufati.

Socialni demokratje se v teku časa niso ničesar naučili. Oni že sedaj odklanjajo splošno zavarovanje, ker je baje preveč krščansko-socialnega notri. Preje so govorili, da so oni tisti, ki bodo izvršili splošno zavarovanje. Sedaj je pa kar naenkrat preveč krščanskih socialcev notri. Kako neki to? Poje se stara pesem ljudske farbarije!

Ljubljansko delavstvo pozor!

Ueselica „Podpornega društva delavcev in delavk c. kr. tobačne tvornice“ se vrši 9. januarja 1909 v veliki dvorani „Uniona“. Agitirajte že zdaj zanjo.

A. Lukič

Slovenska

konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke in deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19

Dobroznana deželna lekarna

pri „Mariji pomagaj“

Ljubljana, Resljeva cesta

poleg jubilejnega mostu

Mr. Ph. Milana Leusteka

najtopleje priporoča

svoja zdravila.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović

Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja in najlepša zaloga
konfekcije za gospode in
dečke kakor tudi vedno zad-
nje novosti za dame in de-
klince. — Cene jako nizke.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg št. 10

priporoča svojo

trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga.

Solidno blago.

Zmerne cene.

Velika zaloga. Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin,
pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih
čipk, vstavkov, svile, volne, bombaža itd.

Velika izbira drobnega in modnega blaga:
rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat itd.

Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.

Primerna darila za godove in druge prilike.

Priporoča se velespoštovanjem

F. Mersol, Ljubljana, Mestni trg št. 18.

Velika zaloga. Nizke cene!

Zastonj

torej brezplačno
dobi vsak človek

v lekarni Trnkóczy zraven

rotovža, lepo tiskano deset

zapovedi za zdravje.

Tudi po pošti se brezplačno

razpošiljajo.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 8, pritličje

lastna glavica K 354.645-15

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 ure
zjutraj do 1. ure popoldne, ter jih obrestuje po

4 1/2%

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik
od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne
da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilne položnice na razpolago.

Fotografski umetni zavod

Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice št. 15.

Izvrševanje vseh v fotografsko
stroko spadajočih naročil, kakor:
povečevanje, reproduciranje, foto-
grafiranje tehničnih predmetov,
interierjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v
največji množini.

Kdor hoče varno, mirno in hitro v

AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. de-
želne vlade potrjenega glavnega zastopnika

Fr. Seunig, Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki velikani:

Kaiserin Auguste Viktoria	nosi	25.000 ton
Amerika	"	24.000 "
President Lincoln	"	20.000 "
President Grant	"	20.000 "

Vožnja Ljubljana-Hamburg traja z na novo uvedenimi
direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo
samo 1 1/2 dneva ter ima potnik pravico porabe brzovlakov
po celi črti od avstrijske meje (Eger, naprej).

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotov-
ljenih oblek za gospode,
dečke in otroke in

novosti v
konfekciji za dame.

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani
prej g. Jos. Černe. Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe. Jurčičev trg št. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo
zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.
Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam svojo iz-
redno veliko zalogo fouratur. — Glavno za-
stopstvo za Kranjsko zalogo strun za nihalne ure
v vseh dolžinah in debelostih.
Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramof-
one in igre.

Pozor, slovenski delavski društvo!

Kupujte svoje potrebščine pri znani
in priporočljivi domači manufakturni
trgovini:

Janko Češnik

(pri Češniku)

Stritarjeve ulice LJUBLJANA Lingarjeve ulice
v kateri dobite vedno v veliki izbiri
najnovejše blago za ženska in
moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do
12. ure po 4 3/4%, to je: daje za 200 kron 9 kron
50 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot
gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje
prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r.,
predsednik. podpredsednik.

Pivovarna J. PERLES

Ljubljana, Prešernove ulice 7, Ljubljana

priporoča
izvrstno marčno pivo v sodčkih in
steklenicah.

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti.

FR. ŠUPEVC

priporoča veleč. duhovščini ter slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče

voščene zvitke, izborni med-pitanec
koji se dobiva v steklenicah, skatljah in skafih v poljubni
velikosti ter poceni. — Za obila naročila se toplo priporoča
in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša.

Prva slovenska
modna trgovina

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19

se najtopleje priporoča.

Blago in cene brez konkurence.

Na drobno!

A. Šarabon

Na debelo!

Glavna trgovina:
Zaloška cesta 1

Ljubljana

Filijalka:
Martinova cesta 24

Velika zaloga specerijskega blaga, žganja, moke in deželnih pridelkov.

Novourejena pražarna za kavo z električnim obratom.

Vsak dan sveže žgana kava.

Glavna zaloga rudninske vode.